

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสฺสโนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันพระเห็นใหม่ พุทธศาสนาเห็นใหม่ พุทธศาสนา วันพระ วันพระคือพุทธะ พุทธะคือใจเรา สิ่งที่เกิดขึ้นมาเห็นใหม่ เวลาเกิดขึ้นมานี้ มนุษย์เหมือนกัน คนเหมือนกัน สิ่งมีชีวิตเหมือนกัน แต่มันแตกต่างกัน แตกต่างกันด้วยบุญวาสนาบารมีของคน ฝนตกแดดออกเห็นใหม่ ในเมื่อเราขาดฝนเราก็มีความทุกข์ เราก็ต้องการมีน้ำเพื่อการเกษตรกรรม ถ้ามีมากเกินไปมันก็น้ำหลาก นาล่ม

ชีวิตก็เหมือนกัน ชีวิตคือสิ่งที่ต้องการน้ำ น้ำคือสิ่งที่คนปรารถนา น้ำน้อยเกินไปก็มีความทุกข์ น้ำมากเกินไปก็มีความทุกข์ นี่ก็เหมือนกัน การเกิดของเราเห็นใหม่ เกิดมาโดยชีวิต เกิดมาเหมือนกัน แต่บุญกุศลแตกต่างกัน อานาจวาสนาของคนแตกต่างกัน ความแตกต่างกันนี้มันก็เป็นลุ่มๆ ดอนๆ แต่น้ำเหมือนกันใช่ไหม ชีวิตเหมือนกันใช่ไหม ความปรารถนาเหมือนกันใช่ไหม ทุกคนเกิดมาปรารถนาความสุขเกลียดความทุกข์กันทุกคน แต่คนเรานั้นก็มีสิ่งที่เป็นสัจธรรมความจริง ความจริงเห็นใหม่

ทางตะวันตกเขาบอกเลยนะว่า ทุกข์นิยม ทุกข์นิยม ไม่ใช่สัจนิยม มันเป็นความจริง มันเป็นสัจจะอันหนึ่ง แม้แต่อนานาๆ บิดไม่ขยับตัวมันก็ทุกข์แล้ว คนเรานี้อยู่สิ่งใดมันก็ทุกข์ เพราะว่าเราปรารถนาว่าสิ่งนั้นๆ จะเป็นความสุข ก็เพราะเราปรารถนาไ้แต่แรงปรารถนาอันนั้นจะไม่สมความปรารถนาเราเลย เพราะความปรารถนาอันนั้นไม่มีเหตุมีผล กิเลสไม่มีเหตุมีผลกับใคร มันต้องการของมันอย่างเดียว แต่ไม่รู้ว่าจะต้องการอะไร ต้องการแล้วตอบสนองมัน ได้สิ่งที่สมปรารถนาเสียทั้งหมดมันก็ไม่มีความพอ มันจะดิ้นรนของมันไปตลอด ไม่มีวันพอนะ กิเลสนี้ไม่มีเหตุมีผล

แต่ธรรมะมีเหตุมีผล เหตุและผลรวมลงเป็นธรรม ครูบาอาจารย์ท่านสอนเห็นใหม่ เหตุและผลรวมลงเป็นธรรม มีเหตุมีผล มีปัญญามีการใคร่ครวญ แล้วสรุปลงเห็นใหม่ นั่นคือธรรม แต่ธรรมก็มีหลากหลาย มีตั้งแต่หายาๆ ขึ้นไปเห็นใหม่ อย่างเช่น การเสียสละ การทำทานก็เป็นบุญกุศลอันหนึ่ง คุณิ เวลาคนทำบุญกุศลคนที่ทำงานเกิดเป็น

ความเคยชิน ก็ทำโดยเป็นนิสัย คนที่เขาไม่เคยทำก็ทำอย่างนั้นไม่ได้เห็นใหม่ สิ่งที่เขาไม่เคยทำ นี่เป็นเรื่องของพื้นๆ เป็นเรื่องของว่าปัญญาระดับไหน ความรู้ระดับไหน

สิ่งที่ระดับของเราเห็นใหม่ ระดับของเราความสูงขึ้นไปและความสูงขึ้นไปยอดพีระมิดมันเล็กมาก ฐานของพีระมิดมันใหญ่มาก คนมีความคิดระดับพื้นฐานจะมีเยอะมาก แต่ความคิดที่รวบยอดสูงขึ้นไปจะมีอยู่น้อยมาก พออยู่น้อยเห็นใหม่ มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด ความคิดที่เราจะดีขึ้น เราจะดีขึ้น แต่สังกมมองไม่เห็น สังคมรับรู้ด้วยไม่ได้ สังคมมองเห็นแต่ฐานของพีระมิด ฐานของเจดีย์มันกว้างใหญ่ แต่ยอดของเจดีย์แหลมมีนิดเดียว

นี่ก็เหมือนกัน ความรู้ความเห็นของเราเวลาเราพัฒนาขึ้นไป สังคมรู้กับเราไม่ได้หรอก ฉะนั้นเขารู้กับเราไม่ได้เห็นใหม่ น้ำน้อยน้ำมากเป็นเรื่องอำนาจวาสนาของคน น้ำน้อยหรือน้ำมากก็แล้วแต่ เวลาฝนตกฟ้าร้องตกต้องตามฤดูกาล น้ำใจก็เหมือนกัน น้ำใจที่เราปรารถนา น้ำใจที่เราปรารถนาจะทำเพื่อสังคม แต่เขาเข้าใจกับเราไม่ได้หรอก เหมือนพ่อแม่กับลูกเลย พ่อแม่ทุกคนปรารถนาดีกับลูกทั้งนั้น ลูกเกือบทั้งหมดจะบอกพ่อแม่ไม่รัก รักคนอื่นมากกว่าเรา ลูกทุกคนคิดอย่างนี้ทั้งนั้น แต่ไม่มีพ่อแม่คนไหนเลยที่ไม่รักลูกไม่ปรารถนาดีกับลูก รักลูกปรารถนาดีกับลูก แต่วุฒิภาวะความรับรู้มันแตกต่างกันเห็นใหม่

มันสูงแตกต่างกัน กาลเวลามันปิดไว้โดยวัย อย่างนี้มันเป็นเรื่องของวัย เรื่องของธรรมชาติ เรื่องของว่าเป็นทุกขนิยาม ทุกขนิยาม ไม่ใช่สังขนิยาม สัจจะของมันเป็นอย่างนั้น เราถึงต้องไปเผชิญความจริงกับมัน ถ้าเผชิญความจริงกับมันเห็นใหม่ ลูกเสือ เราอยากได้ลูกเสือเราก็ต้องเข้าถ้าเสือเพื่อที่จะเอาลูกเสือดาวนั้น เราอยากจะได้แก๊ส เราอยากเอาชนะตัวเราเอง เราก็ต้องเข้าไปสู่ความคิดของเรา เราต้องเผชิญกับความรับรู้ของเรา เราต้องเผชิญกับความรู้สึกของเรา เพราะกิเลสค้นหา มันอาศัยความรู้สึกเหล่านี้เป็นที่อยู่อาศัย

กิเลสมันอยู่บนภพ ภพมันคือตัวปฏิสนธิจิต เห็นใหม่ มันอยู่บนความรู้สึกของเรา กิเลสค้นหาความทะยานอยากมันไม่อาศัยความรู้สึกของเรา อาศัยจิตนี้เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิตมัน มันอยู่ไม่ได้ มันจะมีชีวิตอยู่ได้ก็ต่อเมื่ออาศัยความรู้สึกของเรา อาศัยบนความรู้สึกของเราเห็นใหม่ มันถึงเป็นอนุสัยนอนเนื่องมากับใจ ไม่ใช่ใจ มันนอนเนื่อง

มากับใจ ถ้ามันเป็นสิ่งเดียวกัน มันจะละกิเลสไม่ได้ ถ้ามันเป็นสิ่งเดียวกัน เราจะฆ่ากิเลสไม่ได้ เราจะฆ่ากิเลสได้นะ

เราฆ่ากิเลสได้โดยอาศัยใจของเราฆ่ามัน อาศัยใจของเราฆ่ากิเลสของเรา เราถึงจะต้องทำทาน ทำทานเพื่ออะไร เพื่อการเสียดละ เพื่อให้จิตใจเป็นสาธารณะ เพื่อให้จิตใจมันมีโอกาสเป็นอิสรภาพของมัน มันจะได้เข้าไปหาตัวมันเองได้ แต่ถ้าเราตระหนี่ถี่เหนียวเห็นไหม มันเป็นการปกคลุมมัน เป็นการปกคลุมเห็นไหม ครูบาอาจารย์บอกไว้เห็นไหม น้ำมันมี แต่ว่ามันมีจอกแหน จอกแหนนี้มันปิดน้ำนั้นไว้ ปิดน้ำนั้นไว้ เราก็บอกว่าแหวกจอกแหน แหวกจอกแหนแล้วจะเห็นน้ำ การแหวกจอกแหนแล้วจะเห็นน้ำนั้นมันเป็น สมณะ มันเป็นการยืนยันว่าสังขารมมี มันเป็นการยืนยันว่าเรานี้รับรู้ความสุขความทุกข์นี้ได้

แต่จอกแหนต่อให้แหวกขนาดไหนมันก็จะมากลบเหมือนเดิมอีกล่ะ แหวกจอกแหนเพื่อให้สังขารม เพื่อให้อารมณ์จริงว่ามันมีของมันอยู่ แต่วิธีการเอาจอกแหนมาตากแห้ง เอาจอกแหนนี้เห็นไหม เอาจอกแหนมาทำเป็นประโยชน์กับเขา นี่ก็เหมือนกัน เราจะต้องมีปัญหาของเรา ปัญหาที่ใช้ในการชำระกิเลส ไม่ใช่ปัญหาที่เราคิดกันอยู่อย่างนี้หรือ ปัญหาที่เราคิดกันอยู่อย่างนี้เขาเรียกกันว่าโลกียปัญญา ปัญญาเกิดจากภพ คุลี กิเลสอาศัยความรู้สึกรู้สึกของเราเป็นชีวิตนะ

เหมือนกาฝาก กาฝากมันอาศัยต้นไม้เลี้ยงชีวิตมัน กิเลสมันก็อาศัยจิตของเราเลี้ยงชีวิตมัน ถ้ามันเลี้ยงชีวิตมันเห็นไหม กาฝากไม่ใช่จิต กาฝากมันอาศัยจิตนี้อยู่ นี่ก็เหมือนกัน ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมาจากเรา โลภียปัญญานี้มันอาศัยภวาสวะ อาศัยภพ แต่ภพนั้นมีอวิชชา ภพนั้นมีตัณหาทะยานอยาก ภพนั้นมีความไม่รู้ของมันอยู่ ท่ามกลางความไม่รู้ของมันอยู่ปัญญาก็เกิดปัญญาก็เกิดนี่ ปัญญา ปัญญาที่ชำระกิเลสไม่ใช่ปัญญาที่เราคิดกันอยู่

ปัญญาที่เราคิดกันอยู่ก็คือ โลภียปัญญา ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาขนาดไหน พุทธพจน์ พุทธพจน์นั้น จำมาทั้งนั้น ถ้าจำมาเห็นไหม ถ้ามันเป็นกาฝาก มันเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการไม่ปรารถนา มันเกิดขึ้นจากต้นไม้ แต่นี้พุทธพจน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปรารถนา เราอยากให้เป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเราเอามา ก็เหมือนกาฝาก กาฝากคือธรรมะนี้มันไม่ใช่ของเรา แต่ถ้ามันเกิดขึ้นมาจากเราล่ะ มัน

ไม่ใช่กาฝาก มันเป็นเนื้อไม้ มันเกิดขึ้นมาจากต้นไม้ต้นนั้น ต้นไม้ต้นนั้นปลูกขึ้นมาแล้ว มันเจริญเติบโตขึ้นมา นี่ต้นไม้ต้นนั้นเห็นใหม่ ธรรมะที่มันเกิด ปัญญาที่มันชำระกิเลสคือเนื้อไม้นั้น เนื้อไม้นั้นมันเกิดจากจิตนั้น ไม่ใช่กาฝาก ไม่ใช่จามา

จำมานี้มันเป็นพุทธพจน์ พุทธพจน์ พุทธพจน์นี้มันจำมาเป็นกาฝาก แต่ถ้าเป็นกาฝากนี่เป็นสิ่งที่ไม่ปรารถนา นี่ธรรมะของพระพุทธเจ้าเราปรารถนาอย่างไรเล่า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอเวลาจะสอนขึ้นมา จะสอนอย่างไรหนอเพราะคนเข้าใจได้ยากมาก ส่วนใหญ่แล้วภาวะของมนุษย์นี้มันก็มีการศึกษา มีการจดจำนี้แหละ มันเป็นสุขุมยปัญญา จินตามยปัญญา จินตนาการ เห็นใหม่ มันลึกซึ้งเข้าไปแล้วเห็นใหม่ แล้วถ้าเกิดว่ามันเป็นภวานามยปัญญา ไม่ใช่จินตนาการ

จินตนาการมันมีเขามีเรา มันมีเหตุให้จินตนาการ แต่เนื้อไม้มันเจริญเติบโตขึ้นมา คุณติ คุณเขาเลื่อยไม้เห็นใหม่ วงรอบ ๑ ปี ของมัน วงรอบของเนื้อไม้มันมันเติบโตขนาดไหน จิตมันกำลังพัฒนาขึ้นมา มันพัฒนาขึ้นมาจากเรา พัฒนาขึ้นมาจากของเราเห็นใหม่ สิ่งที่ประพฤติปฏิบัตินี้ ประพฤติปฏิบัติมันเกิดจากเรา ปัญญาอันนี้มันเป็นความลึกลึกลับมหัศจรรย์ ถ้าคนไม่เคยภาวนา ไม่เคยถึงเนื้อหาสาระอย่างนี้ จะเข้าใจเรื่องอย่างนี้ไม่ได้เลย พอเข้าใจไม่ได้มันก็เกิดจินตนาการเห็นใหม่ ต้องเป็นอย่างนั้น จินตนาการเป็นตรรกะ เอ็งก็จินตนาการได้ ข้าก็จินตนาการได้ เอ็งจินตนาการมาเถอะ เอ็งพูดมาเถอะ ข้าจินตนาการได้หมดเลย มันก็จะตะครุบเงาคนอยู่อย่างนั้น เห็นใหม่

มันเข้าไปไม่ถึงเนื้อไม้ เนื้อไม้มันเป็นเนื้อหาสาระนะ เราถึงจะต้องแก้ไขเรา การเห็นความบกพร่องของเรานี้ประเสริฐที่สุด ความบกพร่องคือความบกพร่องของจิต คนนอก คนสังคมเขาจะรู้กับเราไม่ได้หรอก เขาจะรู้สิ่งนี้กับเราไม่ได้เลย สังคมนีเขาใส่หน้ากากเข้าหากัน สิ่งนี้มันเป็นมารยาทสังคม แต่ความจริงเนื้อความรู้สึกนี้มันเป็นเรื่องของเรา ถ้าเรื่องของเรา นี่ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ อยู่ในป่าองค์เดียว อยู่โคนต้นโพธิ์อยู่องค์เดียว เทศน์ธรรมจักรครั้งแรกปัญจวัคคีย์ ๕ คนเท่านั้น ของที่อยู่ในป่า ของที่รับรู้จากบุคคลคนนั้น เห็นใหม่

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์ต่อโลกมาก เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเห็นใหม่ สัตตา เทวะ มนุสสานัง เทศน์สอนตั้งแต่เทวดา มนุษย์ อินทร์ พรหม สอนได้หมด เพราะอะไร เพราะว่าเราเกิดจากผล

ของวิญญูะ ปฏิสนธิจิตเห็นใหม่ เกิดมาในไข่ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ เกิดในกำเนิด ๔ การเกิดของจิต จิตเวลามันเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ เวลามันเกิดขึ้นมาของมัน ถ้ามันชำระของมันแล้วเห็นใหม่ ในหัวใจอันนั้นมันเข้าใจถึงที่มาที่ไป จิตนี้มาจากไหน เกิดเพราะเหตุใด เกิดเพราะมันมีปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตมีแรงขับอย่างไร

ปฏิสนธิจิตเห็นใหม่ ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแต่นี้ฟ่องใส แต่มันมีแรงขับ มันมีวิชา มันมีกาฝากมากับมันเห็นใหม่ มันมีสิ่งใดเกี่ยวเนื่องมากับจิต ชำระสะอาดแล้วไม่มีแรงขับ ไม่มีกาฝาก ไม่มีสิ่งใดเลย แล้วจิตนี้ไปไหน จิตนี้ไปไหน แม้แต่ที่มามันก็ต้องเข้าใจ ที่มาของมัน เวลาเข้าใจที่มาแล้ว เวลาชำระกิเลสมันก็ชำระต่อหน้า เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตวิญญูโก ทำกันซึ่งๆ หน้า รับรู้กันด้วยความรู้สึกของเราเอง ไม่มีใครจะโกหกใครได้ สิ่งต่างๆ มันทำขึ้นมาในหัวใจเรา

มันสิ้นสุดจากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ถ้าใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตรัสรู้ขึ้นมาจะเป็นศาสดา เป็นสัตตา เทวะมนุสสถานัง สอนอินทร์ พรหมให้ได้ อย่างไร เพราะจิตไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมนี้ เกิดเป็นเทวดาหรือเกิดเป็นมนุษย์ก็เป็นการเกิดเหมือนกัน เกิดในโอปปาติกะ เกิดในไข่ เกิดในครรภ์ มันก็เกิดเหมือนกัน แต่คนที่เกิดทุกคนไม่รู้เหมือนกันหมดเลย ว่าเกิดมาจากไหน เป็นอย่างไร

แต่เวลามรรคญาณเข้าไปชำระ มันรู้ของมัน มันเห็นของมัน มันถอดถอนของมัน ไม่ถอดถอนของมัน มันจะชำระเราได้อย่างไร พอมันชำระขึ้นมาแล้วเห็นใหม่ ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ถ้าใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งแล้วโลกเขาไม่รู้กับเราหรือ ไม่มีใครรับรู้กับเราได้ ไม่มี เว้นไว้เสียแต่ว่าผู้ที่มีคุณธรรมเสมอกัน คนที่มีคุณธรรมเสมอกันเพราะมันทำมาเหมือนกัน ถ้าไม่ทำมาเหมือนกันจะมีคุณธรรมเสมอกันได้อย่างไร ถ้ามีคุณธรรมเสมอกันนั่นก็คือคนที่จะคุยกันรู้เรื่อง

คนที่ไม่รู้พูดจนปากฉีก ไอ้คนฟังก็จินตนาการไปเรื่อย ไม่มีทาง แต่ทำไมต้องฟังธรรมล่ะ เราฟังธรรมก็เพราะว่าจิตใจเห็นใหม่ จิตใจที่สูงกว่า จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง จิตใจที่สูงกว่าจะพยายามชักนำเรา ดึงเรามาเพื่อให้เราเข้ามาสู่ใจของเรา ให้เข้ามาสู่ใจของเรา ไม่ใช่ดึงไปไหนเลย ให้ดึงเข้ามาสู่ใจของเรา แล้วรักษาใจของเรา ชำระใจของเรา เราจะเข้าใจเรื่องของเราทั้งหมด แล้วถ้าเราเข้าใจเรื่องของเราแล้ว เราจะเข้าใจเรื่อง of ทุกๆ คน ทุกๆ ดวงจิตในวิญญูะนี้เหมือนกันหมด เอวัง